

BÆRUM
KOMMUNE

Byvekstavtaler

Samfunnsdirektør Arthur Wøhni

Formannskapet 05.11.2019

Sammen skaper vi fremtiden

MANGFOLD - RAUSHET - BÆREKRAFT

Stortingsmeldingen om NTP 2018–2029

Rammevilkår for byvekstavtaler

- Nullvekstmålet skal ligge til grunn
- Stor frihet i lokale tiltak
- Partene skal være likeverdige i forhandlingene
- Hver part har ansvar for finansiering av tiltak og oppgaver innenfor sine ansvarsområder

Stortingsmeldingen om NTP 2018–2029

Rammevilkår (forts.)

Staten bidrar med

- Midler til store viktige fylkeskommunale
- kollektivprosjekter i de fire største byområdene (50 prosent)
- Belønningsmidler
- Tiltak for kollektivtrafikk, gåing og sykling langs riksveg (egen underpost på programområdemidler)
- Midler til stasjons- og knutepunktutvikling langs jernbanen (nytt for NTP 2018-2029)

Forsterket arealfokus:

- Det skal legges særlig vekt på at lokale parter forplikter seg til arealbruk som bidrar til å øke nytten av investeringene

Nullvekstmålet for persontransport med bil

«Regjeringen vil:

– At persontransportveksten i byområdene skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange.»

(NTP 2018–2029:142)

- De ni byområdene som er aktuelle for byvekstavtaler
- Gjelder hele avtaleområdet
- Unntatt:
  - Gjennomgangstrafikk
  - Gods, lettere næringstransport og mobile tjenesteytere

Foto: Colorbox

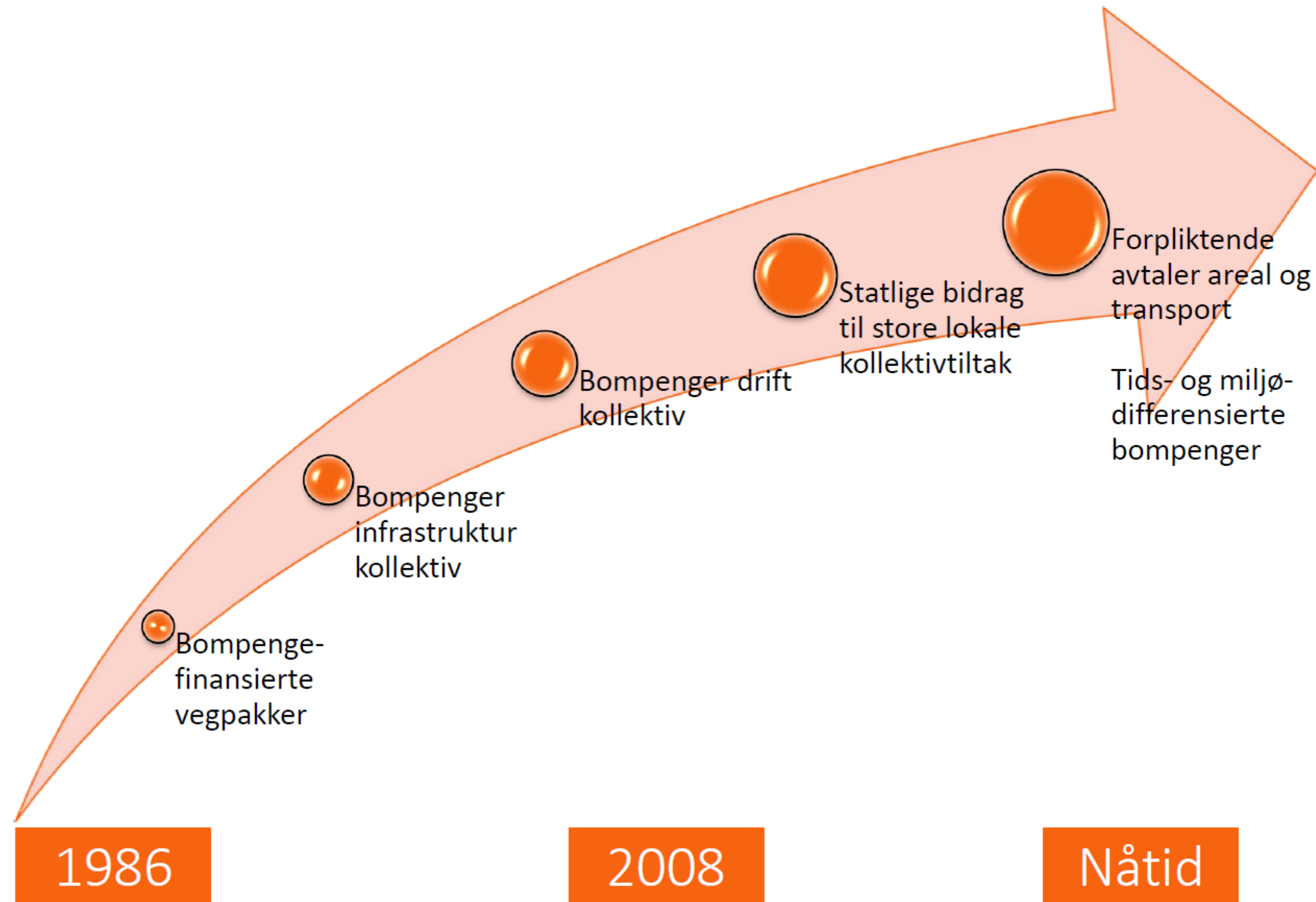
Mange virkemidler i by – én hensikt

- Bymiljøavtaler
- Belønningsavtaler
- Byutviklingsavtaler
- **Byvekstavtaler**
- Byutredninger
- Bypakker/bompengepakker
- Tids- og miljødifferensierte bompenger
- Beredskapstakster
- Lavutslippssoner

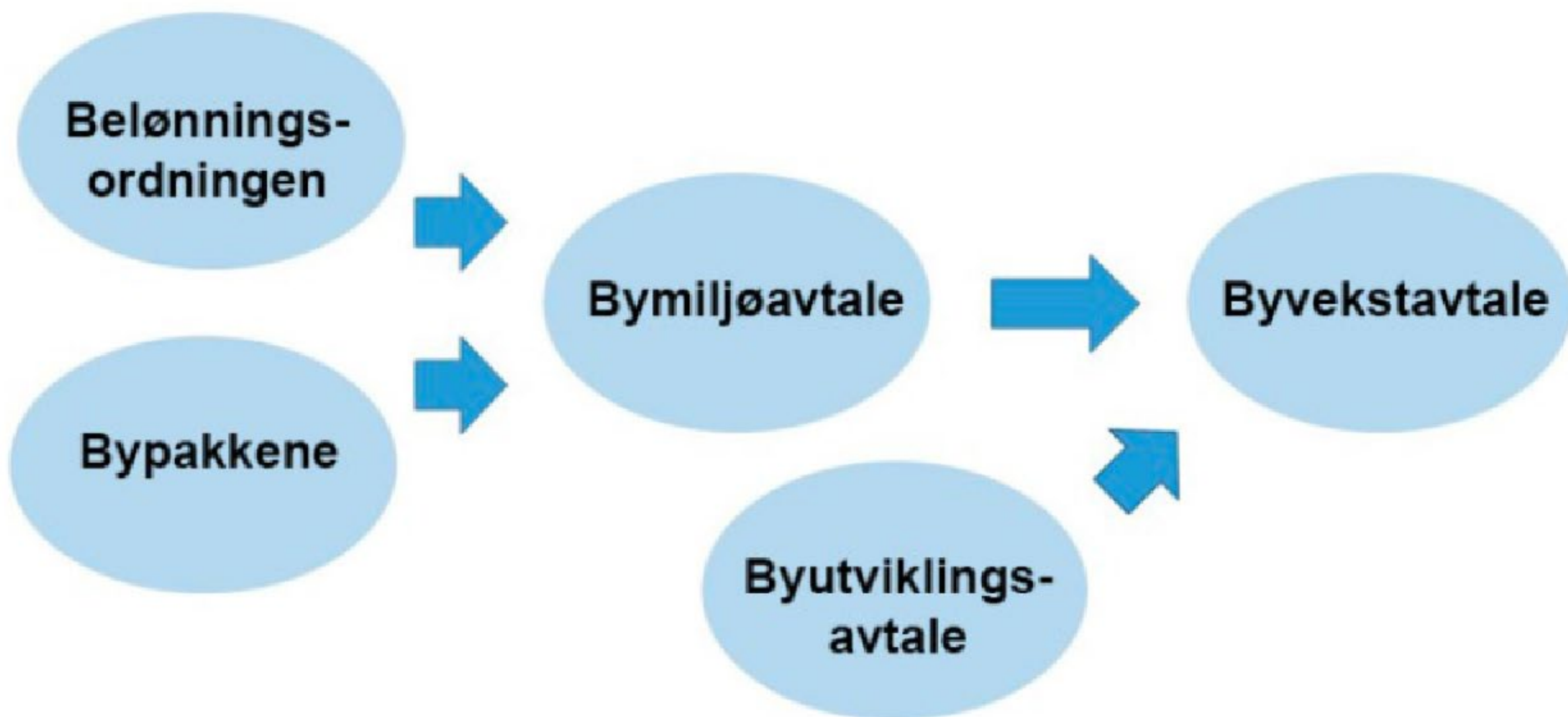

Bidra til å oppnå målet om at «veksten i persontransporten skal tas med kollektivtrafikk, sykling og gåing»

Fra vegpakker til helhetlige bypakker

Utvikling i byavtaleverket

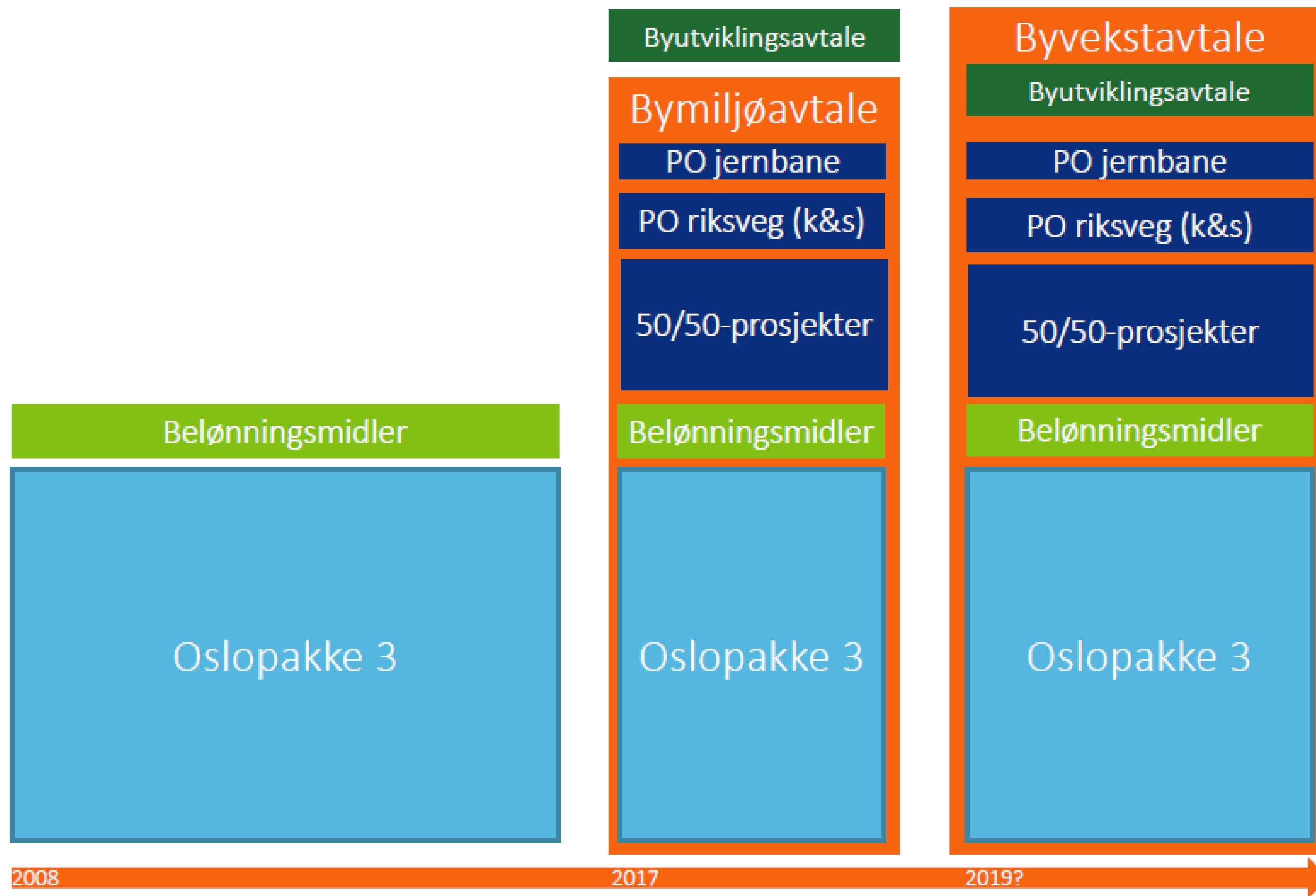

Bymiljøavtale og Byutviklingsavtale mellom staten, Oslo og Akershus

- Bymiljøavtale inngått i juni 2017 for perioden 2017-2023
  - Sikre miljøvennlig transportutvikling i hovedstadsområdet
  - Statlig bidrag på 50% til Fornebu-banen («fylkeskommunal kollektivinfrastruktur»)
  - Statlig tilskudd på 2 mrd. kr til kollektiv, gange og sykkeltiltak i perioden 2017-2023
  - Mål og indikatorer for oppfølging
  - Fylkesmannen observatør i Styringsgruppen for Oslopakke 3
- Byutviklingsavtale inngått i september 2017
  - Samhandling for oppfølging av regional areal og transportplan for Oslo og Akershus
  - Staten forpliktet til å bidra til å utvikle attraktive regionale byer i hovedstadsområdet

Utvikling i byavtaler for Oslo og Akershus

Oslopakke 1 – hovedvegutbygging 1990-2007

- Felles kriseforståelse
trafikk, kø og dårlig bymiljø
- Mål
  - Sikker og effektiv trafikkavvikling
  - Bedre miljø ved vegomlegging
  - Bedre kollektivtrafikk
- Utbygging hovedvegnett
- 20 % til kollektivinfrastruktur
- Stat/bom 45/55 %

Kilde: Bærumssamlingen

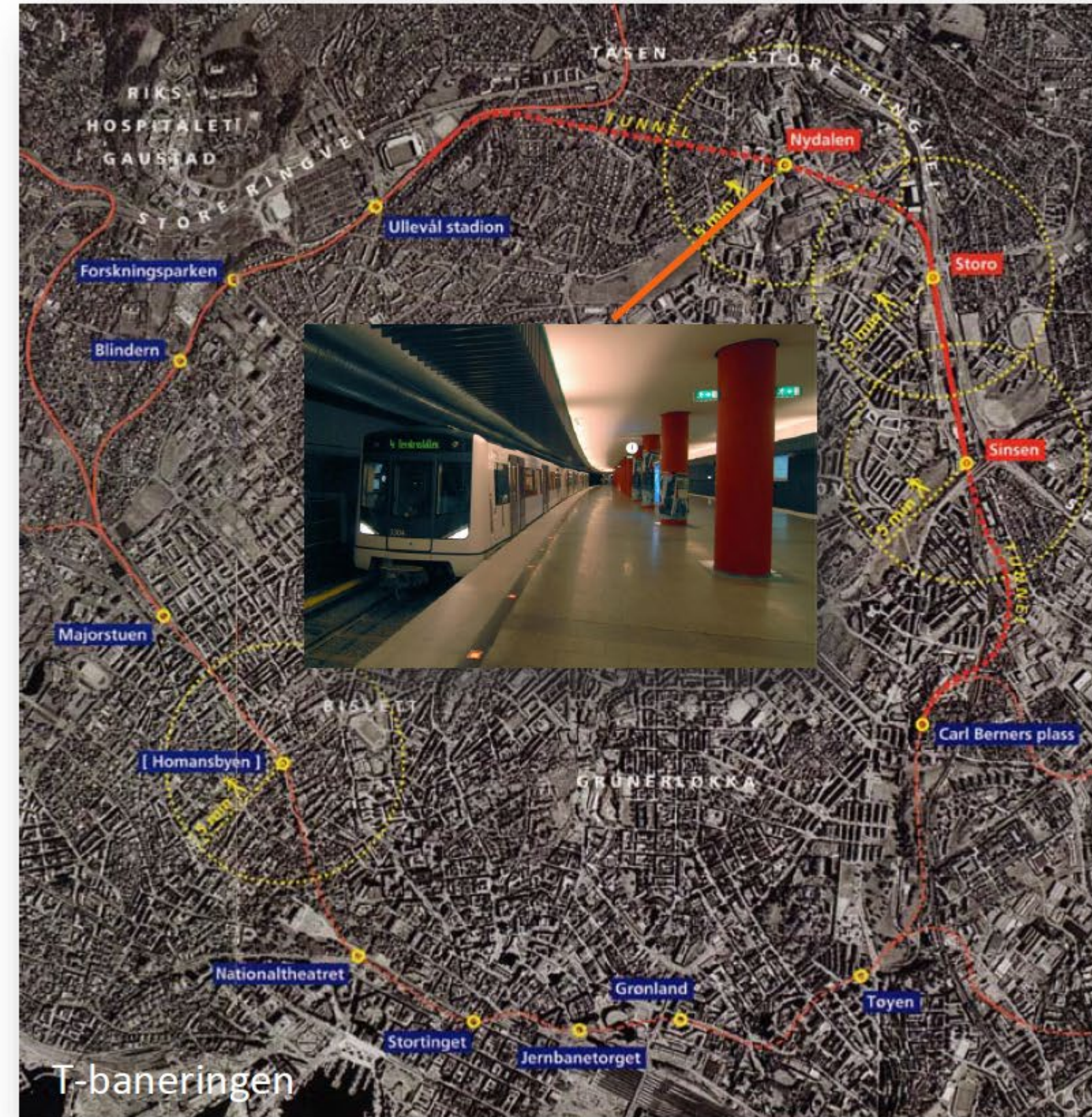
Foto: Terje Pedersen

Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek

Oslopakke 2 – tilleggspakke kollektiv

2002-2007

- Erkjennelse: må styrke kollektivtrafikken
- Økt andel bompenger til kollektivtiltak (40 %)
- Økte kollektivtakster til materiell
- Statlig jernbanesatsing - nye dobbeltspor Asker-Lysaker (og Follobanen)

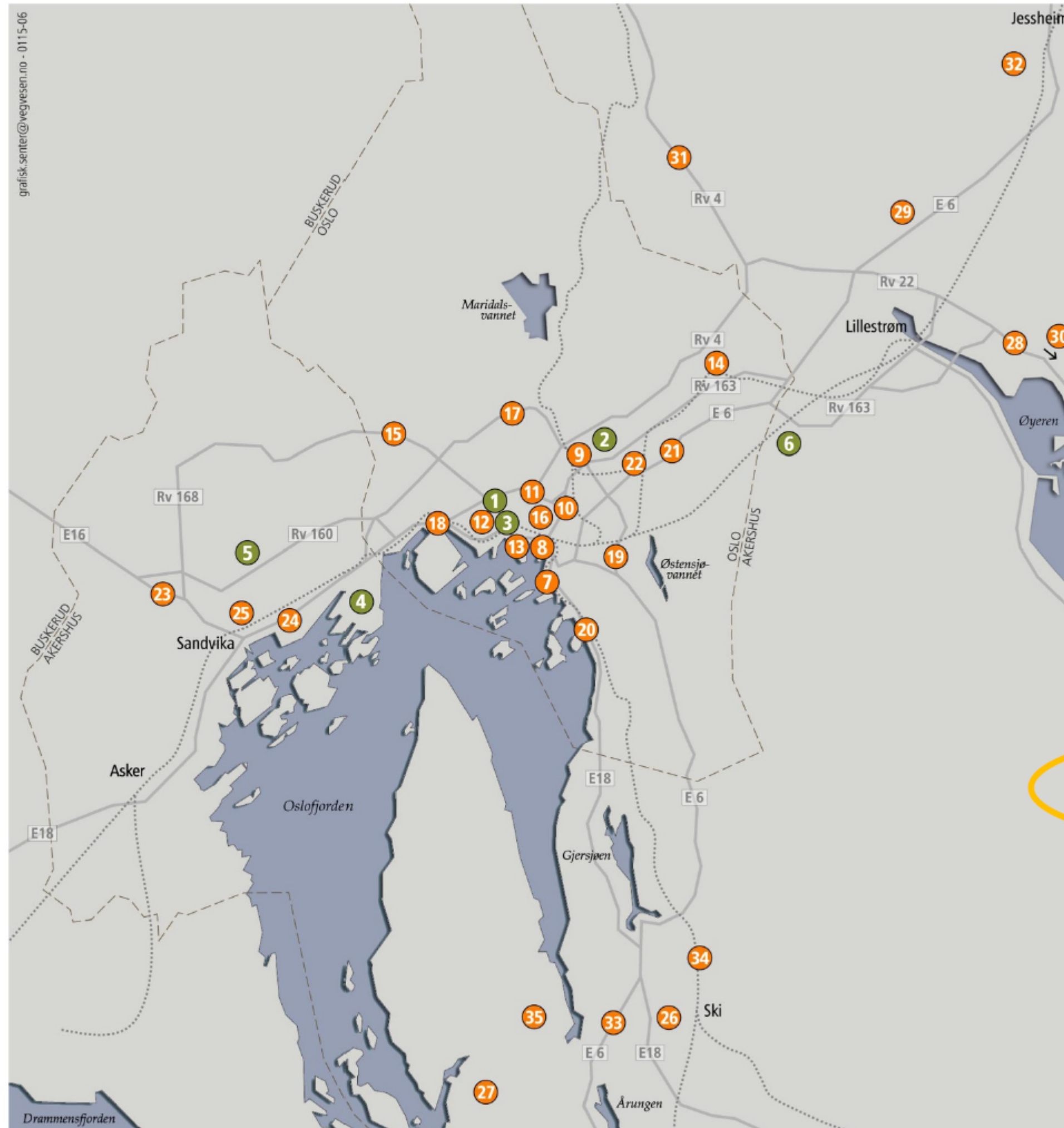

Oslopakke 3 – økt satsing 2008-2036

- *Lokalt forslag 2006*
  - Bompenger til drift kollektiv
  - Økte takster, betaling pr passering
  - Bomsnitt bygrense vest
- *Revidert avtale 2012*
  - Økte takster og forlengelse 2032
  - Egen finansieringsløsning E18 Vest, E6 øst og Fornebubanen
- *Revidert avtale 2016/17*
  - Flere bomsnitt og forlengelse 2036
  - Miljø- og tidsdifferensiering
  - Sentrumstunnel T-bane

Lokalt forslag Oslopakke 3 2006

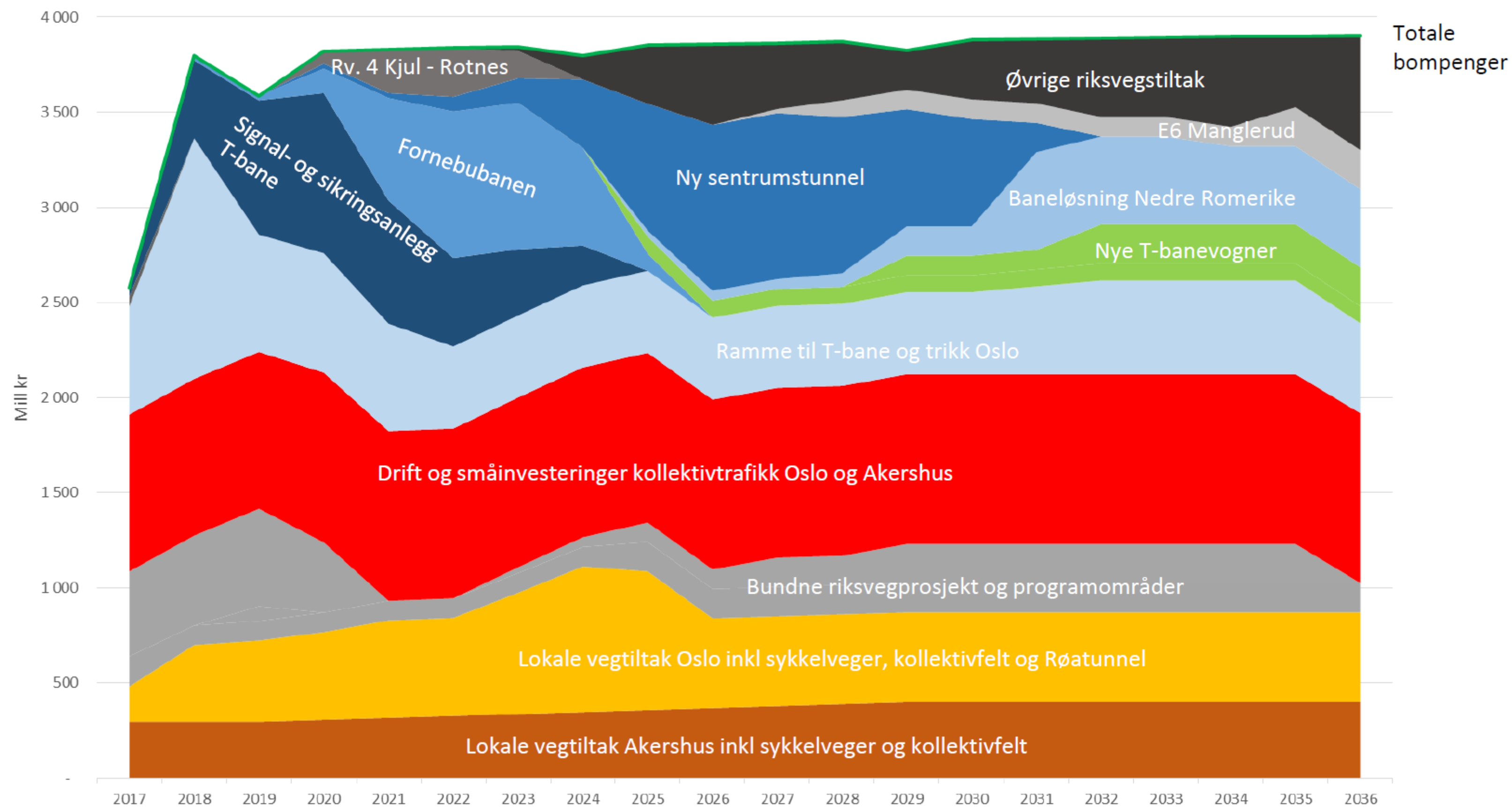
Kollektiv

- ✓ 1 T-banen: Tiltak i Fellestunnelen - sikkerhet, økt kapasitet
- ✓ 2 T-banen: Haslesvingen med Løren stasjon
- 3 T-banen: Homanshyen stasjon
- 4 Fornebubane
- ✓ 5 Kolsåsbanen i Akershus
- 6 Banerengjøring Eilingsrud - A-hus

Veg

- ✓ 7 Havnetilknytning Sydhavna
- ✓ 8 E18 Bjørvikatunnelen
- ✓ 9 Rv 150 Ulven - Sinsen
- 10 Rv 4 Carl Berners plass
- 11 Rv 161 Ring 2, Carl Berners plass - Blindernveien
- ✓ 12 Rv 168 Bogstadveien
- ✓ 13 E18 Festningstunnelen - teknisk utstyr
- 14 Rv 4 Fossumdiagonalen
- 15 Rv 160 Røatunnelen
- 16 Rv 4 Bjørvika - Økern
- 17 Rv 150 Nydalskrysset
- 18 E18 Framnes - Fornebu
- 19 E6 Manglerudtunnelen
- 20 E18 Mosseveitunnelen
- 21 E6 Miljøløkk i Groruddalen
- 22 Alnabu, nytt kjøresystem
- ✓ 23 E16 Wøyen - Bjørum
- 24 E18 Vestkorridoren inkludert E16 Sandvika
- ✓ 25 Rv 164 Løkkeåstunnelen i Sandvika
- ✓ 26 Rv 154 Nordbyveien/Ås grense - Jernbaneveien
- ✓ 27 Rv 152 Ottarsrud - Gislrud
- ✓ 28 Rv 22 Lillestrøm - Fetsund
- 29 Rv 120 Avlastningsvei utenom Skedsmokorset
- 30 Rv 169/rv 22 Fjellsrud - Stensrud
- 31 Rv 4 Nittedal
- 32 Tiltak Øvre Romerike
- ✓ 33 E6 Assurtjern - Vinterbro
- ✓ 34 Rv 152 i Follo
- 35 Rv 156 Bråtan - Tusse (Nesodden)

Portefølje Oslopakke 3 2017-2036

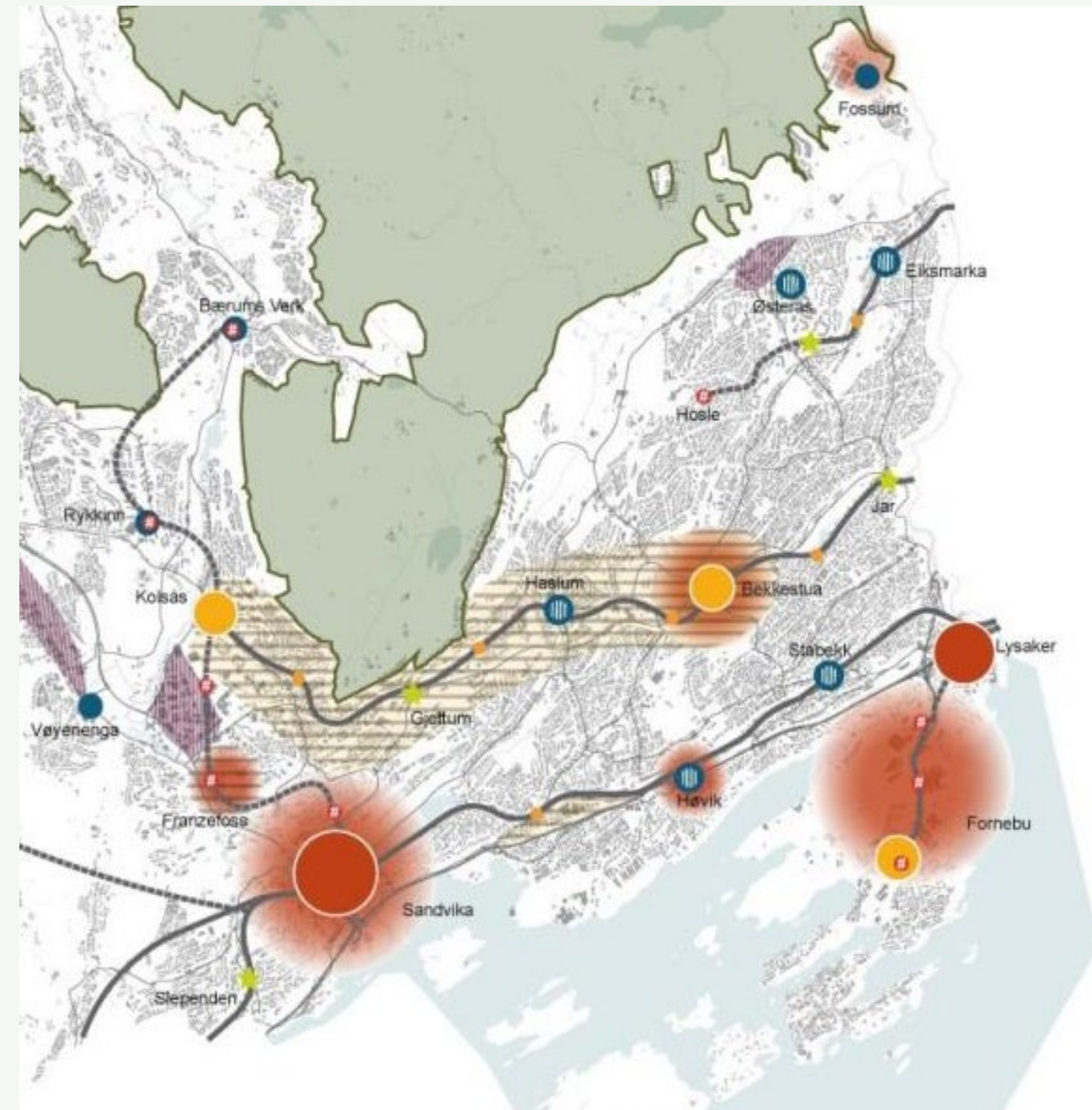
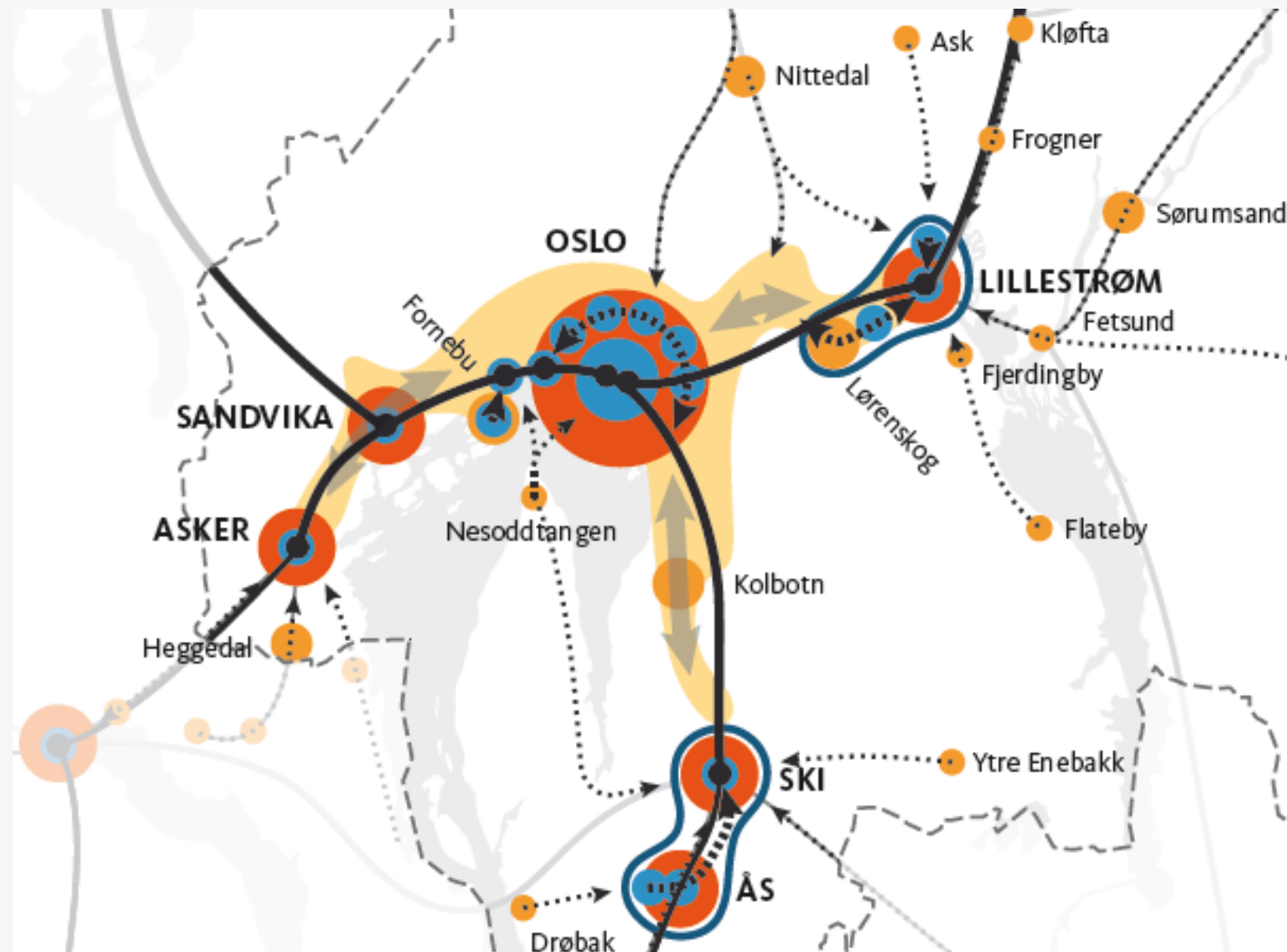

Byvekstavtale dato 26.06.2019

- ▶ Mellom Staten, Akershus fk, Oslo, Bærum, Skedsmo og Oppegård kommuner
- ▶ Mål:
  - ▶ realisere nullvekstmålet
  - ▶ klimamål redusere klimagassutslipp (nullutslippsmål)
  - ▶ nullvisjon drepte og skadde i trafikken.
  - ▶ sykkelandel 20%
- ▶ Premiss: Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus (RP-ATP)

Regional plan for areal og transport

Bærum kommune arealstrategi

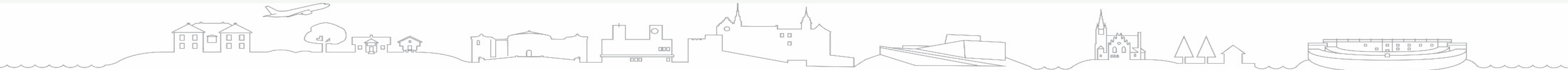

Felles forpliktelser

- ▶ Høy arealutnyttelse i prioriterte vekstområder jfr RP-ATP
- ▶ I bybåndet og langs Fornebubanen – høy utnyttelse på kollektivpunkter
- ▶ Utvikle jernbaneknutepunktene
- ▶ Sammenhengende nett for gående og syklende særlig rettet inn mot kollektivknutepunkter

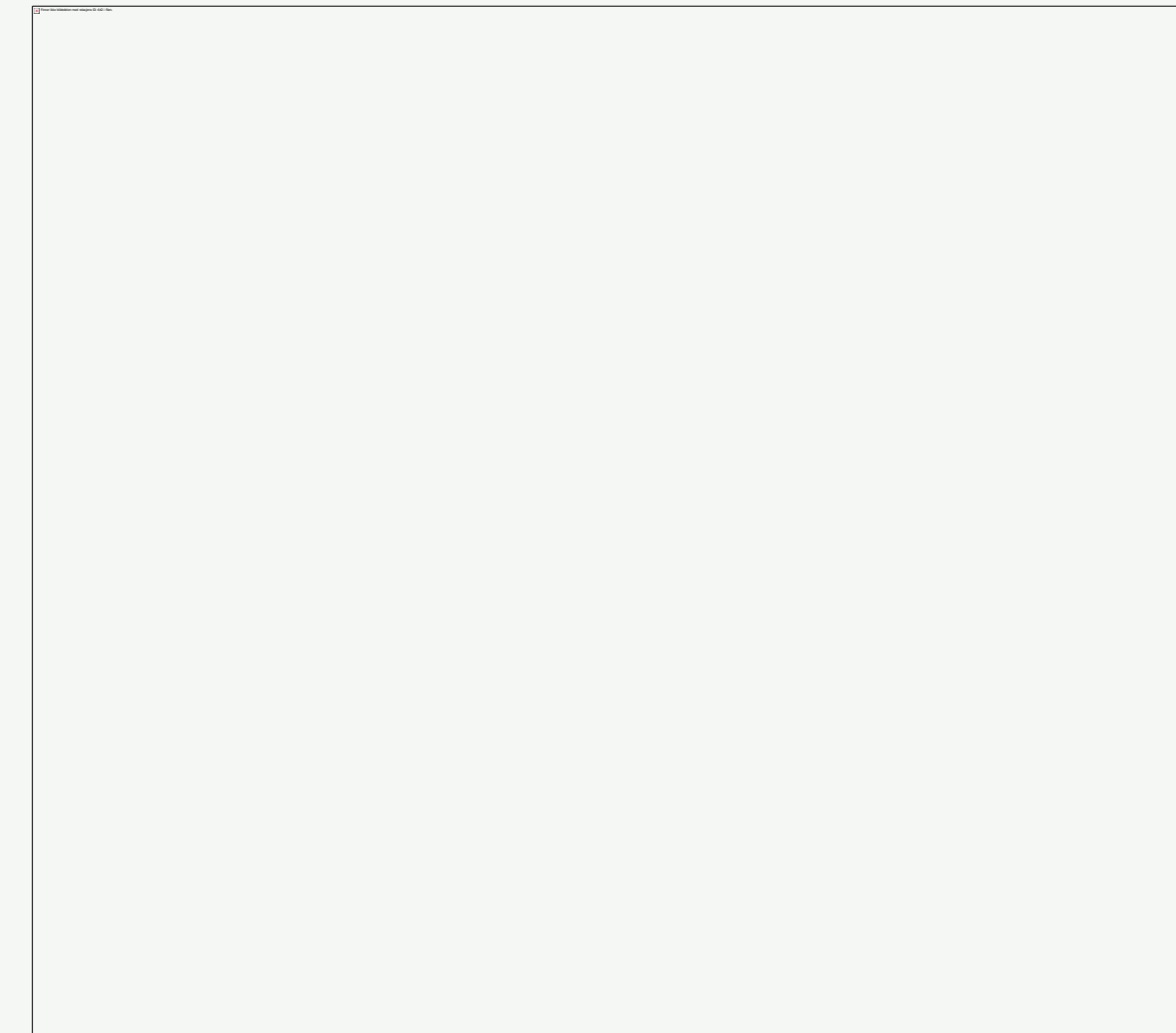
Statens forpliktelser

- ▶ Følge opp regional plan for areal- og transportplanlegging
- ▶ Legge statlige planretningslinjer for bolig-, areal- og transportplanlegging og regional plan til grunn for lokalisering av statlige virksomheter
- ▶ Legge regional plan for areal- og transport til grunn i innsigelsessaker
- ▶ Statlige virksomheter skal tilpasse seg på en slik måte at det bidrar til byutvikling
- ▶ Oppfølging ved rullering av kommunale planer
- ▶ Tilskuddsordninger for oppfølging

Statlige midler

- ▶ 50/50-prosjektene
  - ▶ Fornebubanen, endelig statlig bidrag fastsettes etter KS2
  - ▶ Metrotunnel, Majorstuen-Tøyen/Ensjø
  - ▶ Planleggingsmidler kollektivløsning Nedre Romerike med tverrforbindelse til Groruddalen
- ▶ Gang, sykkel og kollektivtiltak langs riksveg
- ▶ Belønningsmidler
- ▶ Stasjons- og knutepunktutvikling langs jernbanen

Akershus fylkeskommune og Oslo kommunens forpliktelser

Akershus fylkeskommune, Oslo kommune og forplikter seg til å arbeide for:

- a) et arealeffektivt utbyggingsmønster basert på prinsipper om flerkjernet utvikling og bevaring av overordnet grønnstruktur
- b) å konsentrere hoveddelen av den regionale bolig- og arbeidsplassveksten i prioriterte vekstområder
- c) å utvikle prioriterte vekstområder med bykvalitet
- d) at kommuneplanenes arealdeler revideres i tråd med mål og retningslinjer i RP-ATP og byvekstavtalen
- e) at kommuner med regionale byer, skal ta en høy andel av veksten

Kommunens forpliktelser

Skedsmo kommune, Oppegård kommune, Bærum kommune og Oslo kommune forplikter seg til å revidere kommuneplanenes arealdeler i tråd med RP-ATP. Kommunene skal også vurdere tidligere regulerte områder der utbygging ikke har blitt realisert opp mot retningslinjene i RP-ATP.

Bærum kommune og Oslo kommune forplikter seg til å arbeide for en høy arealutnyttelse langs Fornebubanen. Bærum kommune skal legge til grunn utnyttelsen som er angitt i kommunedelplan 3 Fornebu § 35.1 om grad av utnyttelse i detaljreguleringen av Fornebu.

Kommunedirektøren vurderer at Bærum kommune, langt på vei gjennom sitt planverk, har ivaretatt de forpliktelsene som avtalen pålegger kommunen.

Øvrige tiltak og virkemidler (kap 5)

- ▶ Behov for både restriktive og stimulerende tiltak
- ▶ Parkeringspolitikk i tråd med RP-ATP med maks-normer for kontor, handel og sentrumsområder
- ▶ Innfartsparkering – slik at lengste delen av reisen foretas med kollektiv istedenfor bil . Samarbeide om å peke ut stasjoner
- ▶ Bedre kollektivtilbudet
- ▶ Tilstrebe nye teknologiske løsninger (Kap 6)

Finansiering av avtalen (kap 7)

- ▶ I statsbudsjettet bevilges følgende midler til byvekstavtaler:
  - ▶ statlige tilskudd til viktige fylkeskommunale kollektivprosjekter (50/50-prosjekter) i de fire største byområdene
  - ▶ midler til utvikling av stasjoner og knutepunkter langs jernbanen
  - ▶ belønningsmidler
  - ▶ midler til kollektiv-, gang og sykkeltiltak langs riksveg
  - ▶ midler til strekningsvise prosjekter på veg og jernbane
- ▶ I tillegg kommer inntekter fra Oslopakke 3.
- ▶ Øvrige prosjekter på veg og jernbane i NTP inngår også som del av byvekstavtalen

Fornebubanen kap 8

- ▶ Staten vil dekke 50% av kostnadene til bane , stasjoner, hensetting og signalanlegg Fornebu – Majorstua
  - ▶ Kostnadsoverslag 16.1 mrd kr (KS2)
  - ▶ Endelig statlig bidrag fastsettes etter kostnadsreducerende tiltak , særlig knyttet til Skøyen stasjon (gå i fjell vs løsmasser)
  - ▶ Unngå fordyrende løsninger
-
- ▶ NB: Regjeringens «Bompenggeavtalen» august 2019 åpner for økt statlig andel fra 50% til 66% mot reduserte bomavgifter. Dette er ikke tatt inn i avtalen p.t.

Måling av resultater (kap 12)

- ▶ Resultatene måles for hele Akershus og Oslo
  - ▶ Trafikkutvikling
  - ▶ Klimagassutslipp
  - ▶ Indikatorer for arealbruk
  - ▶ Indikatorer for parkering
- ▶ Indikatorsett vil bli videreutviklet i perioden

Styringsystem byvekstavtalen

- ▶ **Politisk styringsgruppe** : statssekretær fra Samferdselsdepartementet (leder) og Kommunal- og moderniseringsdepartementet , politisk fra Oslo kommune, Akershus fylkeskommune, Bærum kommune, Skedsmo kommune og Oppegård kommune.
- ▶ **Administrativ koordineringsgruppe** : Statens vegvesen, Jernbanedirektoratet og Fylkesmannen i Oslo og Viken, repr fra Akershus fylkeskommune, Oslo kommune, Oppegård kommune, Skedsmo kommune og Bærum kommune
- ▶ **NB: Styringsgruppen for Oslopakke 3 endres ikke og vil** bestå av vegdirektøren, byråd for miljø og samferdsel i Oslo, fylkesordføreren i Akershus og jernbanedirektøren.

Byvekstavtalen – veien videre

- ▶ Avtaleperiode 2019-2029
- ▶ Reforhandling etter framleggelse av ny NTP i 2022 (NTP 2022-33)
- ▶ Påvirke NTP – prosess i gang
- ▶ Aktivt inn mot ny byvekstavtale
- ▶ Komme til bordet Oslopakke 3
- ▶ Akershusperspektiv i Viken?
- ▶ Hovedstadsråd ?!

